ANUNŢURI

• În această sâmbătă a primit botezul **Luca**, al doilea copil al lui Alexandru şi Adriana. Sf. Apostol al cărui nume îl poartă sa-i vegheze paşii pe calea mântuirii!

• Luni, a doua zi de Rusalii, în cadrul Sf. Liturghii arhiereşti de la Catedrala Nouă, părinţii noştri Ştefan şi Lucian (*foto*) au primit **Distincţia Eparhială Crucea ,,Sfântul Ierarh Sava Brancovici"**, în calitate de profesori ai Facultăţii de Teologie Ortodoxă. Ne bucurăm de această recunoaştere a muncii lor ca preoţi şi dascăli.

• A trecut un an de la adormirea surorii **Irina**, bunica maicii Iustina de la Băiţa şi o credincioasă a obştii noastre. Dumnezeu să o odihnească în pace!

Bucuria Rusaliilor

ŞTIRI

• Înaltpreasfinţitul Părinte **Timotei, Arhiepiscopul Aradului a împlinit duminică 87 de ani**. A fost ales Episcop al Aradului în 30 septembrie 1984 (înscăunat la 2 decembrie 1984). În anul 2009, în data de 28 noiembrie, a fost ridicat în demnitatea de Arhiepiscop. (sursa*: arhiepiscopiaaradului.ro*)

• Mitropolia celor două Americi ajută la creşterea comunităţii de români ortodocşi din Quito, **Ecuador**. La începutul lunii iulie **mai multe persoane vor fi botezate**. (sursa*: basilica.ro*)

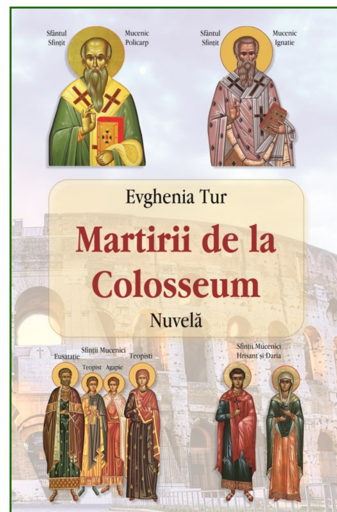
• Episcopul Canadei cheamă credincioşii români la rugăciune după ce biserica istorică a Parohiei „Adormirea Maicii Domnului" din Boian / Willingdon, Alberta, **a ars** complet în seara zilei de 6 iunie. La Boian se găseşte **cea mai veche comunitate ortodoxă românească de pe pământ american (118 ani)**. (sursa*: basilica.ro*)

• Sâmbăta trecută a trecut la Domnul **schiarhimandritul Dionisie Pantelic**, unul dintre cei mai iubiţi duhovnici ai Serbiei şi unul dintre ultimii fii duhovniceşti ai Sf. Nicolae Velimirovici. (sursa*: orthodoxchristian.com*)

LIBRĂRIA LOGOS ne recomandă

Evghenia Tur
MARTIRII DE LA COLOSSEUM

Bărbaţi şi femei, tineri şi fecioare, episcopi, prinţi de sânge regal, oameni de rând, servitori, bogaţi şi săraci, bătrâni şi copii mici au murit împreună, fără să renunţe la credinţa lor în Dumnezeu. Curajul lor, înălţimea duhului lor, nerăutatea şi iertarea duşmanilor lor în mijlocul celor mai crude chinuri, i-au uimit şi i-au copleşit pe torţionarii lor. Marile lor virtuţi au întors spre ei inimile multor păgâni şi, în cele din urmă, lumea, câştigată de înălţimea lor spirituală, a căzut la picioarele Crucii, recunoscând învăţătura Evangheliei ca fiind Revelaţia.

Arhiva pdf a revistei: https://archive.org/search.php?query=Maximina+pentru+suflet&sort=-publicdate
Contact: revista.maximina@gmail.com sau la tel. 0734.194.372. Mulţumim tuturor pentru rugăciuni şi ajutor!

MaxiMina
Foaie ortodoxă pentru suflet
Numărul 18 (CXXXI) 11 iunie 2023

Sfinţii săptămânii

D 11 - DUMINICA ÎNTÂI DUPĂ RUSALII (a Tuturor Sfinţilor); Sf. Ap. Vartolomeu şi Varnava; Sf. Ier. Luca al Crimeii; Sf. 222 Mucenici din China; Soborul Sf. Arh. Gavriil (Axion Estin)

L 12 - Sf. Cuv. Onufrie cel Mare; Sf. Cuv. Petru Athonitul; Începutul Postului Sfinţilor Apostoli - *Mărturisitorul: Arhim. Benedict Ghiuş (1990)*

M 13 - Sf. Mc. Achilina; Sf. Cuv. Alexandra, prima stareţă de la Diveevo

Mi 14 - Sf. Prooroc Elisei; Sf. Ier. Metodie Mărturisitorul; Sf. Ier. Ioan de Evhaita; (care a avut vedenia Sf. Trei Ierarhi); Sf. Ier. Iustin Popovici; Soborul tuturor Sfinţilor de la Diveevo

J 15 - Sf. Ap. Fortunat, Ahaic şi Ştefanas; Sf. Prooroc Amos; Sf. Mc. Lazăr, cneazul Serbiei; Fer. Augustin şi Ieronim; Soborul tuturor Sfinţilor Noi ai Serbiei

V 16 - Sf. Ier. Tihon; Sf. Cuv. Moise, stareţul de la Optina

- *Mărturisitorul: Ierom. Iustin Pârvu (2013)*

S 17 - Sf. Mc. Manuil, Savel şi Ismail

Pr. Ilarion Felea

SFINŢII
sunt mari şi biruitori

> ***Sfinţii dezvăluie puterea şi frumuseţea sufletului în trup.***

Sunt oameni mari prin ştiinţă, prin artă, prin filosofie, prin geniu politic, militar, artistic, cultural, tehnic. Treapta cea mai înaltă şi mai grea o reprezintă sfinţenia. Vârfurile, culmile sunt ale sfinţilor, ale acelora dintre oamenii aleşi ai omenirii care au întruchipat şi practicat mai desăvârşit virtuţile religioase şi morale.

Sfinţenia cere lupte, sudori de sânge, nevoinţe, jertfe, rugăciuni şi virtuţi, care nu se cer învăţaţilor. Sfinţenia şi celelalte virtuţi nu se obţin fără lupte. Fără a distruge ceva, sfinţii adaugă forţe noi vieţii şi societăţii. Sfinţii ştiu mai multe decât noi, văd mai adânc decât noi, sunt mai mari decât noi, nu prin cunoştinţe din cărţi şi din laboratoare, nici prin vorbiri şi argumentări, ci prin mărturia vieţii lor curate şi a experienţei lor mai bogată şi mai adâncită. Ei dezvăluie puterea şi frumuseţea sufletului în trup; ne învaţă cum să începem şi cum să înaintăm în viaţa evlavioasă până la desăvârşire. **Ei ne arată cum putem găsi, simţi şi sfinţi pe Dumnezeu în noi**; cum

putem iubi mai cald pe Dumnezeu, cum putem cunoaște mai bine adevărul creștin, cum putem lărgi, îmbogăți, adânci și înălța viața noastră de zi cu zi...

Din pricină că sunt mai mari și mai buni decât noi, sfinții în viața aceasta – aproape toți – sunt neînțeleși, bârfiți și foarte adeseori prigoniți. Însă lupta cea mai mare pe care o dau sfinții nu este cu lumea dinafară, ci cu ispitele, cu poftele și cu gândurile rele dinlăuntrul sufletului și al trupului.

Sfinții nu sunt mari și biruitori prin însușirile și puterile lor omenești. Ca oameni, sfinții sunt mai slabi decât mai mulți dintre noi. Însă sunt mari și biruitori prin **puterea lui Dumnezeu** care lucrează și rodește în ei virtuțile cele mai alese.

Sfinții sunt mari și biruitori prin **armele** lor de luptă, prin **smerenia** și devoțiunea lor, prin **dragostea** arzătoare și neîntreruptă față de Dumnezeu și de Biserică.

Sfinții sunt mari și biruitori prin **curăția** sufletului lor. Pentru sfinți, păcătuirea e crimă de moarte împotriva aproapelui, împotriva propriei fericiri și împotriva lui Hristos. Cine știe câte lupte și câte ispite înfruntă sfinții, ca să-și păzească pânza sufletului curată și împodobită numai cu florile virtuților?

Sfinții sunt mari și biruitori prin **credința** lor vie și luptătoare, prin **bunătatea** inimii lor. Ei fac la toți oamenii, prieteni sau vrăjmași, numai bine.

Sfinții sunt mari și biruitori prin **răbdarea** lor, fiind încredințați că luptele lor, suferințele și chiar înfrângerile nu sunt zadarnice.

Sfinții sunt mari și biruitori prin **iubirea** lor. Toți sfinții suspină și tânjesc de dragostea și dorul lui Dumnezeu. Iubirea și unirea lor cu Dumnezeu sunt primul și ultimul lor pas, întreg rostul vieții și luptei lor.

Sfinții sunt mari și biruitori prin **rugăciune**. Sfinții sunt oamenii rugăciunii calde, stăruitoare, ziua și noaptea.

În sfârșit, sfinții sunt mari și „pururea biruitori" prin **jertfele** lor și prin jertfa Mielului.

După Sf. Ap. Pavel, toți creștinii sunt chemați să fie sfinți și fără prihană. Sfințenia este o cerință de mântuire. În scopul sfințirii noastre, Hristos a întemeiat Biserica, astfel ca noi să nu mai fim singuri în lume și străini de Dumnezeu, ci „cetățeni împreună cu sfinții și casnici ai lui Dumnezeu". La început, Biserica era o societate de oameni creștini cu viață și râvnă de sfinți.

Sfinții ne învață știința și arta desăvârșirii. Sfinții sunt maeștrii și dascălii noștri cei mai iubiți. Viețile și icoanele sfinților revarsă în suflete pace și iubire, smerenie și sfințenie, învățătură și frumusețe duhovnicească.

Versuri

Fie-ți Fața Domnului

Traian Dorz

Fie-ți Fața Domnului
- pază dulce somnului,
soarele destinului,
liniștea căminului,
candela veghерilor
și alin durerilor.

Și să-ți dea Hristos
viață cu folos,
umblet luminos
și sfârșit frumos.

Fie-ți sfânt Cuvântul Lui
taina legământului,
prietenul cărărilor,
dragostea cântărilor,
focul rugăciunilor
și liman furtunilor.

Fie-ți voia Sfântului
aurul pământului,
miezul bucuriilor,
plata dărniciilor,
fericirea traiului
și răsplata Raiului.

ORTODOXIA și internetul (2)

PS Irineu al Londrei

Sunt tot mai mulți creștini care preferă să citească de pe ecran în loc să țină în mână o carte. De asemenea observăm cum atenția noastră este tot mai slabă, căci nu putem să ne concentrăm prea mult asupra unei singure idei. Dar și pe internet, de multe ori citim doar titlurile sau frazele cheie ale articolelor, evidențiate în chip deosebit, iar apoi alt titlu ne fură gândul și privirea, și așa trecem de la unul la altul rapid.

Revenind la problema trăirii și a internetului, cred că testul cel mare al unui site bun sau al unui forum de discuții ortodox viabil este atunci când cei nou-veniți pe calea virtuală ajung apoi să aibă o experiență concretă și reală în Biserică. Dacă se întâmplă aceasta, adică acel om aflat până atunci departe de Dumnezeu, după ce intră pe site-ul meu și află niște răspunsuri, se grăbește apoi să discute cu un preot față către față, atunci ne aflăm pe calea cea bună în materie de consiliere și misiune în mediul virtual. Însă dacă internetul nu ajută decât unei cunoașteri intelectuale sau unei trăiri superficiale și nu în sensul integrării în viața reală a Bisericii, atunci să ne punem întrebarea cui slujim, căci „după roadele lor îi veți cunoaște".

Să nu ne temem să punem degetul pe rană: până și scrierile Sf. Părinți pot avea efecte negative asupra noastră, dacă le citim în așa fel încât ne îndepărtează de Biserică. Este valabil și pentru Sfânta Scriptură, căci vedem câți au încercat să o citească după propria lor minte și s-au despărțit de Biserica lui Hristos. Citarea unuia sau a altuia din Sf. Părinți nu ne face mai cucernici. În fond, azi toată lumea îi citează. Mai mult, până și diavolul poate cita din Scriptură. Așadar, nu este vorba doar de un text, ci de contextul în care îl citim și ne raportăm la el. Scrierile patristice au puterea de a ne ajuta tocmai prin faptul că ne fac parte a vieții Bisericii.

Pericolul apare când aceste texte sunt folosite doar în scop intelectual sau când îndepărtează tot mai mult pe cel care le citește de realitatea și de trăirea cu Hristos prin Biserică. Ortodoxia internetului se desparte de Biserică, de preoții și de episcopii ei, de Sf. Taine și devine o chestiune plăsmuită după mintea mea.

Din păcate, trebuie să spun că majoritatea site-urilor ortodoxe pe care le-am accesat nu au trecut testul de care pomeneam mai sus. Iar aceasta ne arată starea tristă în care se află Ortodoxia pe internet. Nădăjduim totuși să se schimbe ceva în viitor, să nu ne mai rezumăm doar la înșiruiri

de cuvinte în eter, ci să și începem să le aplicăm. **Biserica nu este un depozit de cunoștințe intelectuale, ci locul în care ni se schimbă viața.**

Și mai este ceva: moda comentariilor este aproape o obligație a celui care intră pe un site sau forum. De ce trebuie, de fiecare dată după ce citim un text, să și ne exprimăm public părerea? Nu putem cugeta în liniște? Este un adevărat duh al social-media care nu ne dă pace până nu comentăm fie și cât de puțin. Iar duhul acesta e frate bun cu mândria. Trăim într-o societate în care noua mantră este comentariul – fiecare are dreptul la cuvânt despre orice și vocea fiecăruia este o valoare în sine. Or, nu este deloc așa: viața e o valoare în sine, iar nu cuvântul unuia sau al altuia.

Sf. Părinți ne învață cum să deosebim un glas adevărat de unul lipsit de valoare. Cheia este ascultarea. Și mai este un test pe care site-urile trebuie să-l treacă: *dacă eu susțin că site-ul meu este de neînlocuit pentru aflarea adevărului și singurul care dă măsură lucrurilor, am căzut deja în capcană*. Niciun site nu trebuie să fie o autoritate în sine. Dacă popularizez învățătura Bisericii, atunci ar trebui ca cititorii mei să nu fie legați exclusiv de ceea ce eu postez, ci să poată merge mai departe după ce mi-au citit cuvântul, căci un alt site va spune același lucru din învățătura Sf. Părinți, care este aceeași. Dacă însă cititorii mei sunt prea legați de site-ul pe care îl administrez și nu acceptă decât ceea ce eu propovăduiesc, atunci cineva greșește, ori ei, ori eu, administratorul.

De la începutul creștinismului, Sf. Părinți au spus că orice credincios poate merge în orice parte a Bisericii lui Hristos din lumea aceasta, întrucât ea va propovădui același adevăr, cel lăsat de Mântuitorul. Sigur că au apărut și greșeli, căci omul supus păcatului a făcut loc erorilor, dar Biserica le-a corectat și îndreptat de fiecare dată. Din păcate, azi am ajuns la un fel de auto-îndreptățire, în care numeroși creștini cred că ei înșiși pot corecta ceea ce spune Biserica. Or acest fapt este străin de duhul dreptei credințe și ne aruncă în protestantism. Martin Luther a luat citate din Scriptură și din Părinți pentru a-și argumenta ideile. În Ortodoxie lucrurile nu funcționează așa, pentru că apare pericolul să ne desprindem de Biserica lui Hristos. Dacă avem neclarități, va trebui să întrebăm un preot sau un teolog cu experiență, iar nu să ne găsim noi răspunsurile. Și chiar dacă unii sau alții greșesc, atâta timp cât noi trăim cu smerenie și în ascultare, Dumnezeu va găsi calea prin care să ne dea răspunsurile.

Gânduri la plecarea
PĂRINTELUI NICANDRU

***Părinte Ștefan**, vă rugăm să ne spuneți câteva cuvinte despre părintele Nicandru Cuțaru, ca om și ca preot, mai ales că l-ați cunoscut mai îndeaproape, avându-l ca duhovnic pentru o perioadă, după anii studenției.*

El a fost dintru început, alături de părintele Damian Tudor și alții de atunci, unul din marile repere duhovnicești. L-am văzut mereu purtându-se preoțește, cu viață de slujitor al Bisericii și de familie ireproșabile, cu un glas impresionant și oratorie frumoasă. Pr. Nicandru se purta preoțește inclusiv la nivelul prezentării în societate. Mereu îl vedeam în reverendă și ținând cu mult respect rânduiala preoției.

De aceea, el a fost un reper de căpătâi, iar noi am fugit mereu la sfatul și la mângâierea lui, la cuvântul lui înțelept. Cam toți teologii din acei ani am trecut pe sub patrafirul lui, primind cuvânt, învățătură și ajutor.

Mi-am dat seama că era așa și pentru că provenea dintr-o familie de basarabeni refugiați. Știa ce înseamnă durerea. Cumva făcuse experiența Mântuitorului fugar în Egipt, deși el era fugar în propria țară, venind dintr-o regiune care fusese cuprinsă de bolșevicii ruși – Basarabia. Prin părinții lui, care erau foarte credincioși, el s-a întărit în credință și a mers pe drumul acesta, dorind să ia jugul preoției.

L-am respectat și îl respectăm foarte mult pe părintele nostru Nicandru și pentru familia lui. I-am văzut dragostea cu care se manifesta și în vorbă, și în gesturi, față de soție și copii. A fost un real exemplu și o bucurie pentru noi.

V-a impresionat ceva la înmormântarea sa?

Acum 20 de ani a venit la Facultatea de Teologie un grup de studenți din Basarabia – 10 tineri. Acum marea majoritate sunt preoți, o parte în Basarabia, o parte în diaspora, iar unul a rămas în Arad. M-a impresionat că acești foști studenți, acum preoți, s-au adunat din Basarabia și au venit la înmormântarea părintelui, „cum apele se-ntorc din nori”, după cum zice poetul Radu Gyr. Prin ei, Basarabia a venit să-l cinstească pe părintele Nicandru, căci ei au cântat la Liturghia din ziua înmormântării și au fost prezenți la înmormântare cu atâta dragoste și respect. Aceasta m-a impresionat foarte mult. A fost un fel de omagiu al Basarabiei pentru un fiu al ei care i-a făcut cinste aici.

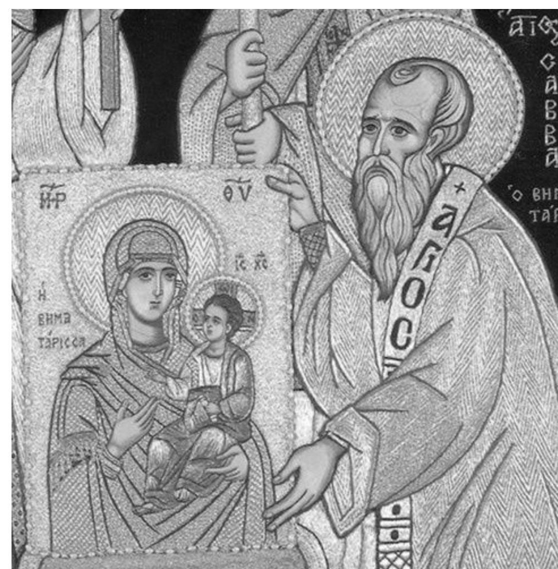
Dar nu numai ei, ci și mulțimea preoților care au fost prezenți și care i-au sărutat mâna părintelui, mâna aceea care i-a binecuvântat. Mâna aceea atât de plină de energie și de putere și cu care a făcut atâtea lucruri frumoase, neplângându-se niciodată de greul preoției și al crucii pe care a dus-o și care n-a fost deloc ușoară, fiind preot într-o parohie mare (Gai), dar și profesor și duhovnic la Facultate. Crucea lui a însemnat liturghisire, slujbe, spovedanii, toată rânduiala din biserică și din viața de familie.

Sigur că este o pierdere pentru noi plecarea părintelui Nicandru Cuțaru, care ajunsese la vârsta deplinei înțelepciuni. Ne-am fi bucurat să mai rămână între noi și să ne mai învețe, dar nu este întâmplător chipul simbolic al plecării sale, chiar în dimineața Cincizecimii și care spune foarte mult. Părintele Nicandru a plecat în Împărăția lui Dumnezeu să liturghisească cu îngerii și cu aleșii lui Dumnezeu. Credem că de acolo, de unde Dumnezeu l-a ridicat, ne pomenește în rugăciuni și ne binecuvântează.

Slavă lui Dumnezeu că l-am cunoscut!

> “
> ***Puțini sub soare sunt aceia***
> ***Care-n tăcere, lumii mor***
> ***Și fac, prin rugăciuni și lacrimi,***
> ***Din viața lumii, viața lor.***

<u>Oamenii lui Dumnezeu</u>

SF. SAVA Vatopedinul

cel nebun pentru Hristos

Sfântul Sava s-a născut pe la anul 1283 în Salonic și a trăit de tânăr în mănăstirea Vatoped. Era ierodiacon și a avut ascultare la altar. În vremea atacurilor barbare, a luat icoana Născătoarei de Dumnezeu, numită Vimatarissa (adică cea din altar) și Cinstita Cruce și le-a ascuns în puțul din sfântul altar. El însuși a fost luat rob și a fost dus în Creta. După ce a fost eliberat, a înștiințat pe ceilalți părinți să meargă să ia icoana și crucea și s-au aflat în fața unui fapt minunat. Icoana Născătoarei de Dumnezeu se afla în picioare deasupra apei și în fața ei era aprinsă candela. Iar cuviosul „trăind după aceea o viață preaminunată, a plecat la Domnul în pace”. Este cinstit împreună cu sfinții Vatopedini pe 10 iulie. Se pomenește și în slujba icoanei Vimatarissa și se prăznuiește în Marțea din Săptămâna Luminată.

Roade ale lucrării dumnezeiescului Har, ce s-a revărsat din belșug asupra Cuviosului Sava, au fost și viața și petrecerea sa mai presus de fire săvârșite aici pe pământ. Redăm mai jos o întâmplare minunată din viața Sfântului:

Odată, fratele ce avea în grijă măgarii a ieșit din mănăstire ca să aducă lemne pentru nevoile obștii. Împreună cu el a ieșit și minunatul Sava cu gândul de a-l ajuta în ascultarea sa. Ajunși aproape de mlaștină, au lăsat acolo, undeva, măgarii să pască, iar ei s-au îndepărtat să caute lemne. La un moment dat au apărut acolo trei lei, care au început să se îndrepte tiptil spre măgari. Atunci fratele, văzând de departe fiarele, a luat-o la fugă ca să scape. Sava însă nu observase venirea fiarelor. Când a ridicat ochii spre măgari, i-a văzut tulburați și înfricoșați de leii care se apropiaseră destul de mult de ei și erau gata să-i sfâșie. Cuviosul, atunci când i-a văzut pe lei repezindu-se spre măgari, a alergat către ei și, când a ajuns foarte aproape, a căzut la pământ înaintea lor. Și îndată, așa cum era întins la pământ, le-a spus leilor cu o voce puternică:

– Vă jur pe numele lui Dumnezeu! Pentru numele Stăpânului de obște al nostru și al vostru să nu faceți niciun rău măgarilor! Să nu vă atingeți de ei, ci lăsați-i să se întoarcă fără vătămare la stăpânii lor! Dar fiindcă vă văd flămânzi, veniți la mine! Precum vedeți, sunt mâncare gata pentru voi. Sfâșiați-mă pe mine cu ghearele voastre și săturați-vă pântecele! Nu vă împiedică nimeni.

Deodată fiarele s-au oprit ca și cum ar fi înțeles cuvintele Sfântului. Au lepădat fireasca lor sălbăticie și și-au plecat capetele înaintea lui. Ai fi spus că i se închină ca niște robi smeriți. Apoi s-au întors ca oile la culcușul lor.

De multe ori și în multe chipuri săvârșise astfel de semne prin Harul care sălășluia în el. Și atunci când a vrut să locuiască într-o peșteră dincolo de Iordan, înainte de a se sălășlui acolo, mai întâi a alungat un leu numai cu cuvântul său. Abia după aceea a săvârșit în peșteră acea minunată petrecere, cea întocmai cu a Îngerilor, vreme de trei ani de zile. La mult timp după toate acestea, într-o convorbire avută cu ucenicul său, însuși Sfântul spunea:

– Fiul meu, de multe ori, cu Harul lui Dumnezeu, am dobândit mult folos din petrecerea cu fiarele. Adeseori se întâmpla să întâlnesc lei în pustie și mergeam împreună cu ei ca și cum ar fi fost prietenii mei. De obicei mergeam intenționat între ei atunci când veneau doi sau trei împreună. Îi cercetam cu atenție. Priveam cu luare aminte cum sunt ochii lor, care e mărimea trupului, le admiram fireasca lor aroganță, grandioasa mobilitate a gâtului, saltul lor regesc – cred că ai auzit de toate acestea –, ghearele lor ascuțite, toate amănuntele, de la cel mai mare până la ce mai mic. Iar ei îmi dădeau voie să fac aceasta fără nicio împotrivire. Chiar îndrăgeau foarte mult împreună-petrecerea cu mine și stăteau lângă mine cu multă liniște și blândețe, de parcă am fi fost niște prieteni vechi.

Cercetând cele despre care am spus mai înainte, am dobândit o viziune minunată, pe care n-am mai avut-o până atunci, despre creația lui Dumnezeu. Un fior puternic al slavei și al dragostei lui Dumnezeu a pătruns în sufletul meu. De aceea, de fiecare dată îmi aduceam aminte de marele David, care chema fiarele și toată făptura, ca să-L laude pe Dumnezeu. Am cântat și eu împreună cu el, cu o nespusă bucurie și admirație, acele fericite cuvinte: „Cât s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut”.

I.G.

Sensurile VECERNIEI (2)

Preot Lucian

La Vecerniile Praznicelor Împărătești sau a sfinților cu polieleu și doxologie mare urmează citirea ***paremiilor*** (cuvânt grecesc care înseamnă proverb sau parabolă). Aceastea sunt luate din cărțile Vechiului Testament, în special din Proverbele lui Solomon, dar nu numai.

Între cele două feluri de ectenii pe care le auzim după Paremii, la strană se citește rugăciunea ,,***Învrednicește-ne Doamne***...", care pare să fie de o adâncă vechime,, prin stilul ei, care amintește nota de smerenie și evlavie caracteristică rugăciunilor Bisericii primare.

Cântarea ***Stihoavnei*** (formată din mai multe stihiri; stihiră=un fel de tropar folosit în timpul slujbelor zilei) care urmează în rânduiala Vecerniei, se înscrie pe aceeași linie a izbăvirii neamului omenesc din robia păcatului prin Patima, îngroparea și Învierea Domnului. Ca și stihurile de la Prochimen, stihurile de la stihoavnă reprezintă rămășițe ale psalmilor care se cântau odinioară în întregime în acest moment al Vecerniei.

Rânduiala și-a îndeplinit astfel scopul, omul este acum restaurat și sfințit, încât poate fi rostită cântarea dreptului Simeon: „***Acum slobozește*** pe robul Tău Stăpâne în pace, după cuvântul Tău, căci văzură ochii mei mântuirea Ta, pe care ai gătit-o înaintea feței tuturor popoarelor: lumină spre descoperirea neamurilor și slavă poporului Tău, Israel" (Luca 2, 29-32). Semnificația imnului este deosebit de consistentă, dacă avem în atenție faptul că autorul imnului, bătrânul Simeon, face parte din lumea Vechiului Testament, reprezentând apusul acestei epoci după cum Vecernia este amurgul zilei naturale. Cu el se încheie perioada istoriei omenirii dinainte de Hristos. După el începe o eră nouă în istoria omenirii: era creștină. Mesia Cel așteptat venise, dar era încă prunc și nu se descoperise decât la puțini privilegiați ai cerului, ca bătrânul Simeon, care închide ochii cu sufletul împăcat și plin de bucuria venirii lui Mesia.

Transferând mesajul imnului, și noi, asemeni dreptului Simeon, putem închide ochii în pacea nopții și a somnului aducător de odihnă, iar cum somnul nopții închipuie pe cel al morții, rugăciunea dreptului Simeon ne aduce aminte și dc sfârșitul vieții noastre când va trebui ca noi să spunem, cu conștiința liniștită și cu inima împăcată, aceleași cuvinte. Această rugăciune s-a întrebuințat din cea mai adâncă vechime, găsindu-o amintită în cele mai vechi Rânduieli bisericești.

După rugăciunile începătoare (Sfinte Dumnezeule... Preasfântă Treime... Tatăl nostru), urmează ***Troparul*** Vecerniei, care dezvoltă tema Învierii Mântuitorului, ca fundament ultim al învierii noastre.

După expresia teologului Alexandre Schmemann, „Vecernia reprezintă experiența timpului ca sfârșit", căci „recunoaștem că a venit seara acestei lumi care ne vestește ziua cea neînserată".

În rezumat, slujba Vecerniei dezvoltă două teme mari: lumina de seară, hristologică și teofanică și tema căinței pentru păcatele săvârșite.

Ultima considerație pe care o socotim a fi necesară unei lămuriri asupra sensului și teologiei Vecerniei ar fi aceea a timpului săvârșirii ei. Astfel, din prevederile tipiconale ce urmează tradiția liturgică a Bisericii, știm că Vecernia trebuie săvârșită înainte de apusul soarelui, din același motiv care a determinat săvârșirea Utreniei înainte de răsăritul soarelui. Motivul este desigur unul cosmic, legat indestructibil de destinul omului, căci restaurat în funcția sa de mijlocitor cosmic, omul și-a regăsit stăpânirea asupra lumii sensibile și așa cum face «să se ivească aurora», face și «să apună soarele», exprimând astfel, în mod liturgic faptul că legile înlănțuirii fenomenelor sensibile depind în definitiv de libertatea suverană a lui Dumnezeu al cărui «chip» este.

Cum putem să-L vedem pe Dumnezeu

Arhimandrit Athanasios Mytilinaios

„Fericiți cei curați cu inima, căci aceia vor vedea pe Dumnezeu" (Matei 5, 8)

Cum putem să-L vedem pe Dumnezeu? Vederea lui Dumnezeu, așa cum o descrie Sf. Simeon Noul Teolog în scrierile sale, a înspăimântat pe mulți. Nu trebuie să ne temem! Dacă nu-L vei vedea pe Dumnezeu din această viață, nu-L vei vedea nici în Împărăția cerurilor. Cam așa stau lucrurile cu fiecare dintre noi.

Totuși, cum poate fi văzut Dumnezeu?

Răspunsul îl aflăm de la Sf. Ierarh Teofil al Antiohiei (*scriitor bisericesc, a trăit în sec. II și este primul autor creștin care folosește termenul „Treime" – n.n.)*, din epistola trimisă prietenului său, Autolycus. El spunea că atunci când este curată, ea reflectă energiile lui Dumnezeu. Nu a folosit termenul „energii", ci acesta a apărut ulterior. Atunci se spunea lucrări, dar am folosit „energii", pentru că așa vorbim acum în teologie.

Așadar, ce sunt energiile lui Dumnezeu? Eu nu pot crede decât dacă primesc de la Dumnezeu energia numită credință. Nu pot iubi decât dacă voi primi iubirea, ca energie izvorâtă din Dumnezeu. Și toate celelalte sunt tot energii primite de noi de la Dumnezeu.

Dar dacă Dumnezeu ni le dăruiește pe toate, atunci care este partea noastră? INIMA! Partea noastră este să-I oferim lui Dumnezeu inima noastră. Sf. Teofil spune să I-o dăm „ca pe o oglindă". Când raza de soare cade pe o oglindă, aceasta o reflectă. Dar când oglinda inimii noastre este plină de rugină sau de murdărie, cum poate să reflecte ceva?

Așadar, dacă oglinda inimii mele este curată, ea reflectă energiile lui Dumnezeu, care vin și se întorc la izvorul lor neîncetat. Iar această întoarcere înseamnă răspunsul nostru. Dumnezeu îmi trimite energia credinței, iar eu Îi răspund susținându-mi credința. El îmi trimite dragoste, iar eu Îi răspund iubindu-L la rândul meu.

Curăția inimii face cu putință ca aceasta să reflecte și să răspundă la darurile lui Dumnezeu, iar aceasta se numește simplitatea inimii. Când Mântuitorul l-a văzut pe Natanael, a zis: „Iată, cu adevărat, israelit în care nu este vicleșug". Despre ce este simplitatea ne învață Sf. Isaac Sirul. Oamenii păcătoși folosesc un limbaj încărcat de aluzii murdare sau chiar se folosesc de forme pentru a le da un rost depravat.

Însă omul ce are simplitatea inimii, dacă vede o formă, o înțelege ca atare, în starea ei primă. Mintea lui nu începe să se gândească la altceva, nu face legături cu patimile sale. Vederea lui e simplă, fără niciun fel de aluzii sau înțelesuri ascunse. Așadar, el nu schimbă ceea ce vede în ceva păcătos.

La fel se întâmplă și cu lucrurile lui Dumnezeu. Omul cu inima curată le poate vedea așa cum sunt ele. Mai mult, el Îl poate vedea pe Dumnezeu așa cum este El, fără interpretări personale, pătimașe, fără schimonosiri ale chipului Creatorului după mintea sa.

Iar cel care ajunge să-L vadă pe Dumnezeu, va ajunge și să-și dea viața pentru El, zi de zi și în clipa în care i se va cere.

O RAZĂ DE LUMINĂ

ANTIMÍS (*antimension – gr. în loc de masă*)

Este o năframă pătrată de in sau de mătase, având întipărită pe el icoana punerii în mormânt a Domnului. El este sfințit de episcopul locului cu Sfântul și Marele Mir și are în cusătura sa părticele de sfinte moaște, deoarece în primele veacuri creștine Bisericile se ridicau pe mormintele martirilor și este așezat întotdeauna pe Sfânta Masă din Sfântul Altar. În colțuri sunt pictați cei patru evangheliști.

Antimisul prezintă o importanță deosebită deoarece pe el se face sfințirea Darurilor și **fără el nu se poate săvârși Sfânta Liturghie**. Antimisul are în același timp un rol practic și o profundă semnificație teologică. *Rolul practic* constă în aceea că pe antimisul desfăcut vor fi așezate Sfântul Potir și Sfântul Disc, iar eventualele părticele din Sfintele Daruri care vor cădea pe el vor putea fi adunate evitându-se profanarea. *Semnificația teologică* a antimisului vine din legătura lui cu episcopul locului a cărui semnătură o poartă întotdeauna, fiind delegația liturgică și jurisdicțională a episcopului pentru preotul locului.